

Journal Editor : Dealing with Submitted Research Articles

Duchduen Bhanthumnavin

Chief editor : Journal of Social Development

*Associate Professor, The Graduate School of Social and Environmental Development,
National Institute of Development Administration*

Abstract

Publishing research articles in periodical academic journal is a burden of many academicians but can lead to many successful missions. e.g., graduation and academic promotion. However, many researchers have experienced some obstacles, e.g., rejection, or delayed publication. As chief editor of a periodical academic journal for 3 years, it is important to communicate with the future authors about role and duty of the editor, evaluation process, the preliminary process of paper scrutinization, as well as, answering some frequently asked questions to the editor. Valuable suggestions for future authors from the present editor's point of view are presented in order to enhance and prepare future authors for expedite and more successful in article publication.

Key words: Writing research article, Editor, Process of editorial work

บรรณาธิการของวารสารวิชาการ: การจัดการกับบทความวิจัยที่ส่งมา

ดุจเดือน พันธมนาวิน

บรรณาธิการ วารสารพัฒนาสังคม

รองศาสตราจารย์ คณะพัฒนาศึกษาและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

บทคัดย่อ

การนำบทความวิจัยลงตีพิมพ์ในวารสารวิชาการเป็นข้อเรียกร้องที่สำคัญในนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ยิ่งใหญ่ เช่น การสำเร็จการศึกษา และการขอตำแหน่งทางวิชาการ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม นักวิจัยผู้ส่งบทความวิจัยหลายคนประสบกับปัญหาต่างๆ เช่น การถูกปฏิเสธการลงตีพิมพ์บทความ และการนำบทความลงตีพิมพ์ไม่ทันตามเวลาที่ตนต้องการ เป็นต้น ในฐานะที่ผู้เขียนเป็นบรรณาธิการวารสารวิชาการในมหาวิทยาลัยมานานกว่า 3 ปี จึงต้องการสื่อสารกับผู้ส่งบทความ โดยเฉพาะเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ ขั้นตอนการพิจารณา และการดำเนินการขั้นต้นในการรับบทความเพื่อลงตีพิมพ์ในวารสาร ตลอดจนตอบข้อคำถามที่ผู้ส่งบทความวิจัยมักถามบรรณาธิการ รวมทั้งยังมีข้อเสนอแนะแก่ผู้ส่งบทความวิจัยจากมุมมองของบรรณาธิการ เพื่อส่งเสริมให้นักวิชาการผู้ส่งบทความวิชาการ ได้เข้าใจและสามารถเตรียมตัวเพื่อการลงตีพิมพ์ในวารสารได้มากขึ้นและรวดเร็วขึ้น

คำสำคัญ: การเขียนบทความวิจัย, บรรณาธิการ, ขั้นตอนการดำเนินการของวารสาร

ในปัจจุบันการเขียนบทความวิชาการเป็นภาระหน้าที่ที่จำเป็นของนักวิชาการตั้งแต่ระดับบัณฑิตศึกษาจนถึงครูอาจารย์และนักวิชาการในหน่วยงานต่างๆ ทำให้เกิดปรากฏการณ์ของความต้องการในการส่งบทความวิชาการลงตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวารสารที่อยู่ในระดับชาติหรือนานาชาติและมี Impact factor อย่างไรก็ตาม บทความวิชาการโดยเฉพาะบทความวิจัยมากกว่า 50% ถูกปฏิเสธการตีพิมพ์ในวารสารดังกล่าว ตลอดจนนักวิจัยส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจกระบวนการดำเนินการของวารสารวิชาการต่างๆ ทำให้เกิดปัญหาตามมามากมาย เช่น ในระดับบัณฑิตศึกษา ถ้าไม่ได้รับลงตีพิมพ์ อาจทำให้ไม่สามารถยื่นขอสำเร็จการศึกษาได้ หรือในระดับอาจารย์ การถูกปฏิเสธบทความวิจัย เป็นการเสียเวลาในการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน ซึ่งอาจกระทบต่อการนับภาระงานหรือการขอตำแหน่งทางวิชาการ เป็นต้น

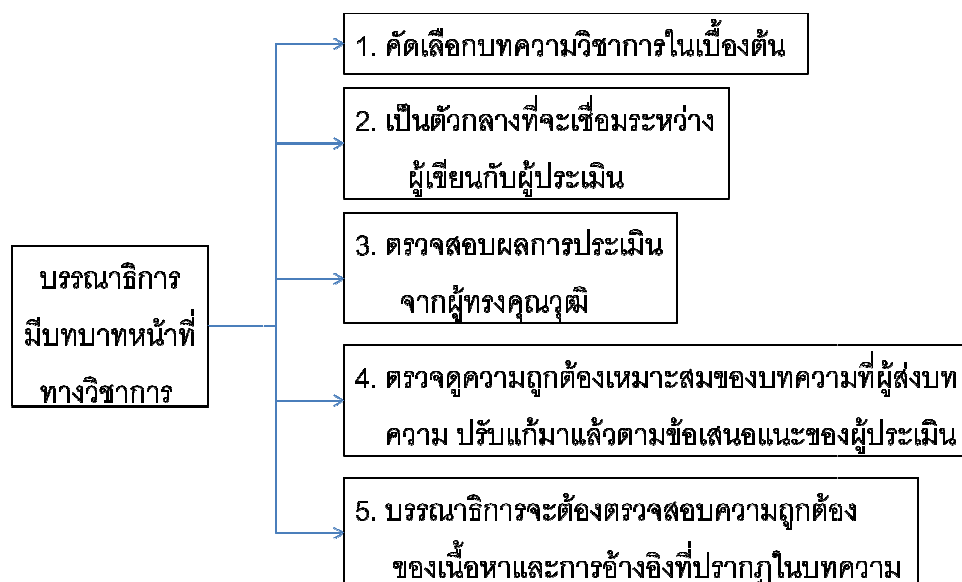
ในฐานะของบรรณาธิการวารสารและเป็นผู้ประเมินบทความวิจัยให้กับวารสารหลายชื่อ ผู้เขียนจึงต้องการเขียนบทความนี้เพื่อที่จะสื่อสารไปยังนักวิจัยโดยเฉพาะเจ้าของบทความวิจัย ให้มีความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับหน้าที่ของบรรณาธิการที่เกี่ยวกับการจัดการบทความวิจัยที่ส่งเข้ามา โดยมีการประมวลบทบาทและเกณฑ์การพิจารณาของบรรณาธิการในต่างประเทศด้วย นอกจากนี้ยังจะได้มีการอธิบายกระบวนการดำเนินงานของการรับบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ลงในวารสารว่ามีขั้นตอนอย่างไรบ้างและต้องใช้เวลาดำเนินการในแต่ละขั้นตอนอย่างไร ตลอดจนจะได้ตอบคำถามที่ผู้ส่งบทความมักถามบรรณาธิการหรือถามผู้ประเมินบทความ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านบทความนี้

บรรณาธิการ กับ การจัดการบทความวิจัย

บรรณาธิการวารสารวิชาการเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญ อาจกล่าวได้ว่า ความเข้มแข็งของวารสารวิชาการขึ้นอยู่กับความเข้มแข็งของบรรณาธิการของวารสารนั้นๆ ในต่างประเทศ บรรณาธิการคือ ผู้ถูกเชิญให้เข้ามาดำรงตำแหน่ง เพราะเป็นนักวิชาการที่เข้มแข็ง และมีผลงานที่เข้ามาตรฐานมาก่อน บรรณาธิการที่เหมาะสมกับตำแหน่ง จึงมีบทบาทต่างๆ ดังจะกล่าวต่อไปอย่างไรก็ตาม คนจำนวนหนึ่ง รวมทั้งบรรณาธิการวารสารวิชาการหลายท่าน กลับเห็นว่า บรรณาธิการทำหน้าที่เสมือนสายพานลำเลียงสิ่งของจากนักวิจัยผู้ส่งบทความไปยังผู้ประเมิน แล้วส่งกลับผลการประเมินไปยังนักวิจัย โดยแทบไม่ต้องลงแรงทางสมองเลย งานธุรการเช่นนี้ไม่จำเป็นต้องให้ผู้ที่ทำหน้าที่บรรณาธิการดำเนินการก็ได้ ให้เจ้าหน้าที่ดูแลก็เพียงพอแล้ว แต่ตรงกันข้าม บรรณาธิการจะต้องมีบทบาทหน้าที่ โดยเฉพาะบทบาทหน้าที่ทางวิชาการดังนี้ (ภาพ 1)

ประการแรก บรรณาธิการมีหน้าที่คัดเลือกบทความวิชาการในเบื้องต้น ทำหน้าที่เป็นผู้เฝ้าประตู” (Bowen, Perloff, & Jacoby, 1972; Rodman, 1970) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพิจารณาเบื้องต้นใน 6 ประเด็นคือ 1) บทความนี้เป็นบทความที่เกี่ยวข้องกับวารสารหรือไม่ 2) บทความนี้กำลังจะตีพิมพ์ในวารสารอื่น หรือได้รับการตีพิมพ์แล้วหรือไม่ มีเนื้อความซ้ำซ้อนกับบทความอื่นๆ มากน้อยเพียงใด (Lawrence, 2003) 3) มีหัวข้อสำคัญตามประเภทของบทความหรือไม่ เช่น บทความวิจัย มีการประมวลเอกสาร หรือไม่ เป็นต้น 4) ความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย การสรุปผลวิจัย ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่างๆ ในบทความวิชาการเหล่านี้มีมากน้อยเพียงใด 5) บทความนี้ได้นำเสนอองค์ความรู้ที่เป็นการต่อยอดให้แก่วิชาการหรือสังคมมากน้อยเพียงใด (Holton, III, Torraco, & Chen, 2007) และ 6) เมื่อพิจารณาในเบื้องต้นแล้วเห็นว่า บทความที่ส่งมานี้มีความ

เหมาะสมใน 5 ประการข้างต้น บรรณาธิการก็จะนำเสนอต่อกองบรรณาธิการและหรือผู้ประเมินต่อไป (French, 2010)

ภาพ 1 บทบาทหน้าที่ทางวิชาการของบรรณาธิการ

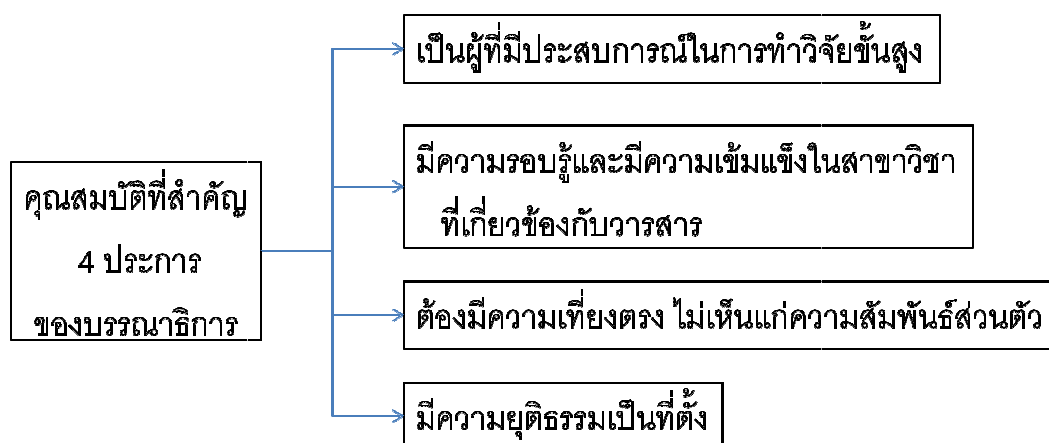
ประการที่สอง บรรณาธิการมีหน้าที่เป็นตัวกลางที่จะเชื่อมระหว่าง ผู้ส่งบทความกับผู้ประเมิน (American Psychological Association, 1997) โดยบรรณาธิการเมื่อทำการพิจารณาเบื้องต้นแล้ว เห็นสมควรส่งบทความเพื่อรับการพิจารณาในรายละเอียดต่อไปในสาขาวิชาเฉพาะนั้นๆ บรรณาธิการจึงทำหน้าที่ติดต่อผู้ประเมินและส่งบทความนั้นไปให้ผู้ประเมินพิจารณา และเมื่อผู้ประเมินพิจารณาเสร็จแล้ว ก็จะต้องรวบรวมข้อเสนอแนะปรับแก้ของผู้ประเมิน ตลอดจนข้อเสนอแนะจากบรรณาธิการ/กองบรรณาธิการ เพื่อมอบให้แก่ผู้เขียนในการปรับปรุงบทความนั้น

ประการที่สาม บรรณาธิการมีหน้าที่ตรวจสอบผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Einhorn, 1971) ผู้ประเมินบางคนใจดีเกินไป หรือบางคนอาจไม่มีความยืดหยุ่น จึงอาจตัดสินบทความอย่างมีอคติ ดังนั้นบรรณาธิการจึงมีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจการรับลงตีพิมพ์บทความในขั้นสุดท้าย เนื่องจากในบางกรณี ผู้ประเมินมีความคิดเห็นขัดแย้งกันในการตัดสินใจให้ตีพิมพ์บทความ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของบรรณาธิการที่จะเป็นผู้อ่านผลการประเมินอย่างรอบคอบแล้วตัดสินใจ และมักยึดเป็นหลักการว่า การตัดสินใจของบรรณาธิการถือเป็นขั้นสุดท้าย

ประการที่สี่ บรรณาธิการจะต้องตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของบทความที่นักวิจัยผู้ส่งบทความวิจัยปรับแก้มาแล้วตามข้อเสนอแนะของผู้ประเมิน เพราะการปรับแก้ในบางครั้ง นักวิจัยผู้ส่งบทความวิจัยอาจไม่รอบคอบ ทำให้เนื้อหาข้อความตกหล่น และมีการเพิ่มเติมเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม จึงเป็นหน้าที่ของบรรณาธิการที่จะต้องตรวจทานอีกรอบ

ประการที่ห้า บรรณาธิการจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและการอ้างอิงที่ปรากฏในบทความทั้งการอ้างอิงในเนื้อหาและการอ้างอิงในเอกสารอ้างอิง ได้ให้ข้อมูลว่า ผู้ส่งบทความกว่า 60% มีปัญหาเกี่ยวกับการอ้างอิง (Taylor, 1998) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคัดลอกข้อความหรือเนื้อหาจากเอกสารอื่นๆ มาแต่ไม่อ้างอิงหรืออ้างอิงไม่ถูกต้อง ซึ่งอาจเข้าข่ายการขโมยลอกเนื้อหา (Plagiarism) (Anderson, 2009; American Psychological Association, 2002; Kenny, 2007; Cronin, 2003) เพราะหากบรรณาธิการไม่ตรวจสอบให้รอบคอบ อาจมีการฟ้องร้องเกิดขึ้นได้ในอนาคต ดังนั้นผู้เป็นบรรณาธิการจึงต้องตระหนักอยู่เสมอว่า ขาข้างหนึ่งของตนกำลังอยู่ในตารางแล้ว

จากบทบาทหน้าที่ทางวิชาการดังกล่าวข้างต้น ทำให้บรรณาธิการวารสารวิชาการ จะต้องมียุคสมบัติที่สำคัญ 4 ประการ (ภาพ 2) ดังนี้

ภาพ 2 คุณสมบัติที่สำคัญของบรรณาธิการวารสารวิชาการ

ประการแรก บรรณาธิการวารสารวิชาการ จะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยขั้นสูง มิเช่นนั้นจะไม่สามารถประเมินบทความวิจัยเป็นเบื้องต้นได้ว่า เป็นบทความวิจัยที่สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือไม่ เพราะบทความวิจัยที่สร้างองค์ความรู้ที่แสดงความเป็นสาเหตุและผลเท่านั้น จึง

เป็นบทความวิจัยที่สมควรได้รับการเลือกลงตีพิมพ์เป็นอันดับแรกๆ ส่วนงานวิจัยที่เป็นการสำรวจนั้นควรพิจารณารับลงตีพิมพ์เป็นอันดับหลังๆ

ประการที่สอง บรรณาธิการวารสารวิชาการ ควรเป็นผู้ที่มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีความรอบรู้และมีความชำนาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับวารสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องมีความเข้มแข็งด้านวิธีวิทยาการวิจัย (Insko, 2002) ซึ่งมักเป็นจุดแรกที่จะต้องพิจารณาในบทความวิจัยที่ส่งมา โดยเฉพาะเกี่ยวกับเครื่องมือวัด ซึ่ง French (2010) เห็นมีความสำคัญกว่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเสียอีก ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า บรรณาธิการของวารสารที่มีความเข้มแข็ง มักเป็นบรรณาธิการที่มีตำแหน่งทางวิชาการ เพราะเป็นผู้ที่ได้รับการพิสูจน์มาแล้วว่า มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชานั้นๆ

ประการที่สาม ผู้ที่เป็นบรรณาธิการต้องมีความเที่ยงตรง ไม่ลงตีพิมพ์บทความที่ยังไม่เข้ามาตรฐาน เพราะเห็นแก่ความสัมพันธ์ส่วนตัวทั้งในเชิงลูกศิษย์ ญาติมิตร หรือ เพื่อนอาจารย์ แต่กลับต้องแนะนำการพัฒนางานนั้นอย่างเต็มที่ โดยเท่าเทียมกัน บรรณาธิการจะต้องพิจารณาคำเนินการบนพื้นฐานของวิชาการ ดังนั้น บรรณาธิการจึงต้องมีความเข้มแข็งและกล้าที่จะปฏิเสธบทความ

ประการที่สี่ การมีความยุติธรรมเป็นที่ตั้งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของบรรณาธิการ เพราะการไม่มีอคติต่อประเด็นหัวข้อในบทความ ไม่มีอคติต่อการนำเสนอความคิดเห็น และไม่มีอคติต่อการอ้างอิงในบทความ ตลอดจนไม่มีอคติต่อผู้เขียนบทความ จะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ ในบางครั้งบรรณาธิการจะต้องเปิดกว้างทางความคิด แต่ต้องอยู่บนพื้นฐานของวิชาการที่เป็นเหตุเป็นผลด้วย

บทความวิจัย มีลักษณะแตกต่างจากบทความวิชาการอื่นๆ อย่างไร

การเขียนบทความวิจัยกับบทความวิชาการมีความแตกต่างกันในหลายลักษณะ ซึ่งผู้เขียนบทความหลายท่านยังมีความเข้าใจที่ไม่ชัดเจน ทำให้การเขียนบทความวิจัยไม่ถูกต้อง และในที่สุดก็จะถูกปฏิเสธการรับลงตีพิมพ์ได้โดยง่าย การเขียนบทความวิจัยแบ่งออกได้เป็น 2 สายด้วยกัน คือ การเขียนบทความวิจัยเชิงปริมาณ และการเขียนบทความวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งทั้งสองบทความวิจัยนี้ ถึงแม้จะมีรูปแบบการเขียนที่คล้ายกันหลายประการ แต่มีความแตกต่างกันในรายละเอียดตามระเบียบวิธีวิทยาการวิจัย ในบทความนี้จะได้อธิบายเน้นเฉพาะแนวทางการเขียนบทความวิจัยเชิงปริมาณ

สมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา (American Psychological Association : APA) ซึ่งเป็นผู้นำในการทำวิจัยเชิงปริมาณที่มีความเข้มแข็งและมีวารสารที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนหลายร้อยหัวชื่อ ได้ออกข้อกำหนด ในปี ค.ศ. 2008 ในการตั้งมาตรฐานรูปแบบการเขียนบทความวิจัย ที่เรียกว่า “Journal Article Reporting Standards (JARS) (APA publications and communications board working group on journal article reporting standards (JARS Group), 2008) โดยมีหัวข้อการเขียนบทความวิจัยดัง ตาราง 1

ตาราง 1 หัวข้อสำคัญในบทความวิจัย ตามมาตรฐาน JARS ของ APA*

ส่วนของบทความ และชื่อหัวข้อ	รายละเอียด
ชื่อเรื่องวิจัย (Title and title page)	การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ และประเด็นทางทฤษฎี
บทคัดย่อ (Abstract)	เนื้อหาของงานวิจัยโดยสังเขป ที่จะต้องแสดงถึงปัญหาที่ต้องการวิจัย กลุ่มตัวอย่างและลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง วิธีการวิจัย (เช่น ขนาดกลุ่มตัวอย่าง วิธีเก็บข้อมูล เครื่องมือวัด วิธีการทดลอง) และข้อสรุป ข้อเสนอแนะ
ความนำ (Introduction)	ความสำคัญของปัญหาการวิจัย การประมวลเอกสารทฤษฎีและงานวิจัยในอดีต สมมติฐาน รูปแบบการวิจัย
วิธีการวิจัย (Method)	
กลุ่มตัวอย่าง และลักษณะเบื้องต้น (Participation & characteristics)	ผู้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ถูกศึกษาในงานวิจัย (อาจเป็นมนุษย์หรือสัตว์) ลักษณะทางชีวสังคมภูมิหลัง
วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Sampling procedures)	การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีพื้นฐานทางวิชาการอย่างเป็นระบบ อาจกล่าวถึงวิธีคัดออกจากกลุ่มตัวอย่าง ตลอดจนสถานที่ทำวิจัย และการพิจารณาคุณธรรมจริยธรรมในการวิจัย และการป้องกันอันตรายในงานวิจัย
ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample size, Power, and precision)	จำนวนตัวอย่างที่ต้องการ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ข้อมูลจริงมาทำการวิจัย ตลอดจนอธิบายถึงการได้มาของจำนวนตัวอย่าง เพื่อให้ผลการวิจัยน่าเชื่อถือ
วิธีการวัดและการควบคุม (Measures and covariates)	การให้ความหมายและวิธีการวัด และการควบคุม วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล
รูปแบบการวิจัย (Research design)	โดยเฉพาะการวิจัยกึ่งทดลอง และการวิจัยเชิงทดลอง จะต้องแสดงรูปแบบการทดลอง
ผลการวิจัย (Results)	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละขั้นตอน การรายงานผลการวิเคราะห์ทางสถิติต่างๆ ทั้งที่ไม่มีหรือมีแปลงค่าหรือถูกควบคุมทางสถิติแล้ว
การอภิปรายผล (Discussion)	มีการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลว่าสนับสนุนหรือไม่สนับสนุนสมมติฐาน มีการนำเสนอผลการวิจัยหรือข้อมูลในอดีตที่สนับสนุนหรือไม่สนับสนุนผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีการแสดงความเหมือนหรือความแตกต่างของผลวิจัยปัจจุบันกับผลวิจัยอื่นๆ มีการแสดงข้อดีข้อจำกัดในการวิจัย ตลอดจนการให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติ และข้อเสนอแนะในการวิจัยในอนาคต

* ปรับและสรุปมา โปรดอ่านรายละเอียดเพิ่มเติมจาก APA publications and communications board working group on journal article reporting standards (JARS Group), 2008

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า รูปแบบหัวข้อของการเขียนบทความวิจัยเชิงปริมาณ ตามมาตรฐานของ APA จึงเป็นการเรียงลำดับหัวข้อเหมือนกับลำดับหัวข้อในรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์นั่นเอง ทำให้รูปแบบหัวข้อการเขียนบทความวิจัยจึงมีความแตกต่างจากการเขียนบทความวิชาการ โดยบทความวิชาการนั้น ไม่มีหัวข้อที่ตายตัว หรือไม่จำเป็นต้องมีการเขียนรายงานเนื้อหาที่สำคัญและ

จำเป็นดังเช่นบทความวิจัย โดยมากแล้วบทความวิชาการมักเป็นการเขียนในลักษณะของการนำเสนอความคิดเห็น การวิจารณ์ หรือการให้ความรู้ในลักษณะของการรวบรวมองค์ความรู้ต่างๆ มา (ทั้งในเชิงทฤษฎี ผลวิจัย และผลการปฏิบัติในสาขาวิชานั้นหรือสหสาขาวิชา) เพื่อทำให้เกิดความกระจ่าง การจุดประกาย หรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ในประเด็นนั้นๆ

จากรูปแบบของ APA ข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่าการเขียนบทความวิจัยโดยเฉพาะการวิจัยเชิงปริมาณของนักเขียนไทยยังมีจุดต้องปรับปรุงใน 2 ประการดังนี้ ประการแรก ต้องให้ความสำคัญกับการประมวลเอกสาร (หรือในศัพท์ของสาขาอื่นที่เรียกว่า การทบทวนวรรณกรรม) วารสารไทยหลายชื่อไม่ได้ให้ความสำคัญกับการประมวลเอกสาร เพราะกลัวเสียเนื้อที่ในการพิมพ์ ซึ่งแตกต่างจากบทความวิจัยในต่างประเทศโดยเฉพาะในวารสารในเครือ APA เพราะถ้าไม่มีการประมวลเอกสารเท่ากับ เป็นการทำวิจัยโดยไม่มีพื้นฐานทางวิชาการ จึงเป็นงานวิจัยที่ “ไร้อดีต” และงานวิจัยเช่นนี้ จึง “ไม่มีอนาคต” หรือ “อนาคตดับ” จึงขอเรียกร้องให้บรรณาธิการวารสารต่างๆ ให้ความสำคัญกับการประมวลเอกสารด้วย

ประการที่สอง บทความวิจัยเชิงปริมาณ ควรจะต้องมีสมมติฐานการวิจัย สมมติฐานจะถูกตั้งเป็นธงในการเปรียบเทียบว่า ผลการวิจัยที่นำเสนอ นั้น สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้หรือไม่ ซึ่งสมมติฐานเหล่านี้จะต้องมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีและผลการวิจัยในอดีต นั่นคือได้มาจากการประมวลเอกสารนั่นเอง การที่บทความวิจัยขาดสมมติฐาน เสมือนบุคคลที่ขาด “หัวใจ” จึงเหลือแต่งานเขียนที่ขาดการเชื่อมโยงองค์ความรู้ต่างๆ จากอดีตจนถึงงานปัจจุบัน

หัวข้อที่สำคัญของบทความวิจัยเชิงปริมาณ และบทความวิจัยเชิงคุณภาพ ที่กองบรรณาธิการวารสารพัฒนาสังคมได้กำหนดขึ้น มีรายละเอียดในภาคผนวกของบทความนี้

ขั้นตอนการดำเนินการรับบทความเพื่อลงในวารสาร

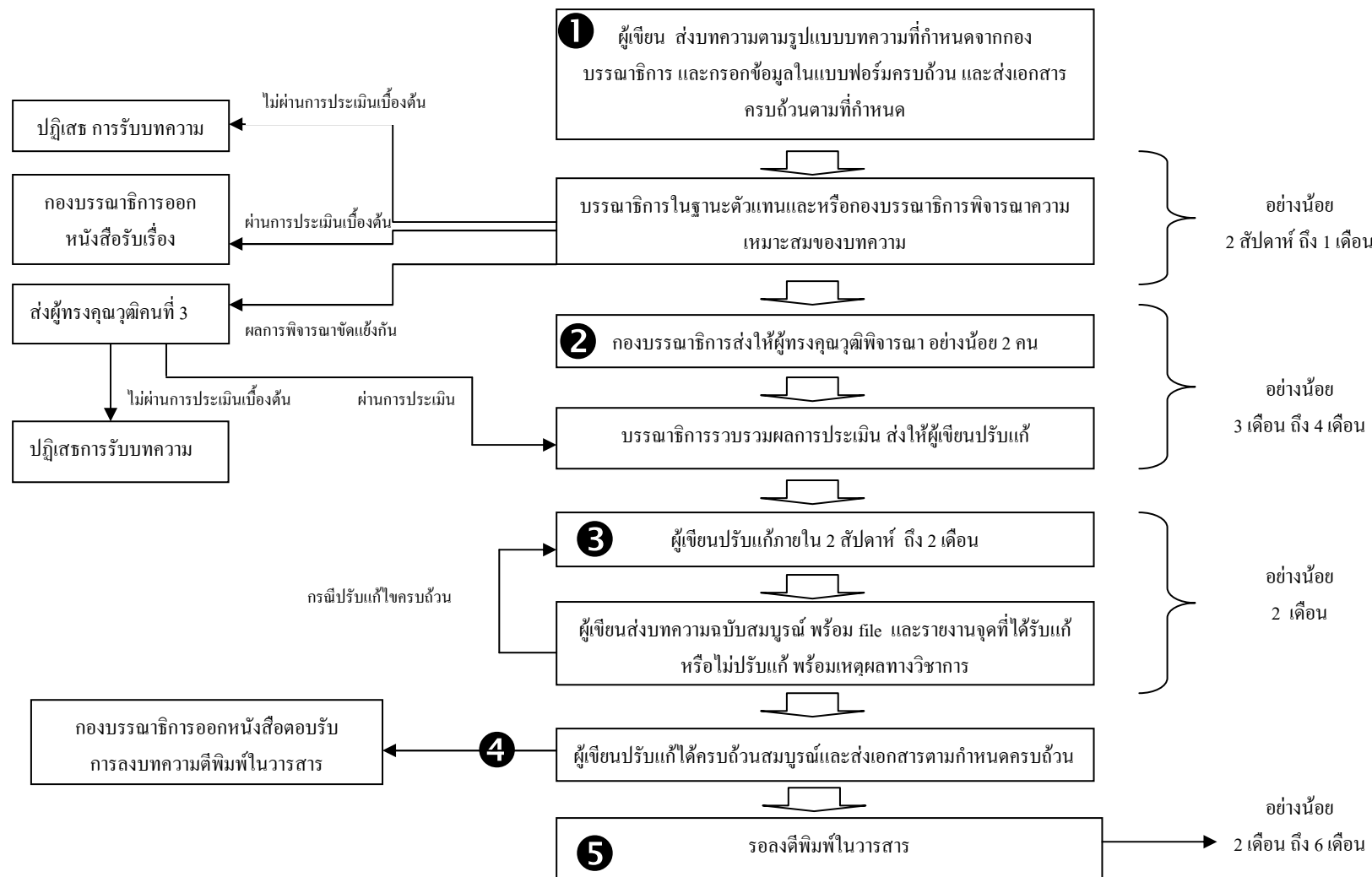
โดยส่วนใหญ่แล้วนักวิจัยผู้ส่งบทความวิจัยตั้งแต่ระดับบัณฑิตศึกษาขึ้นไป มีความจำเป็นจะต้องได้รับการตอบรับจากวารสารในการลงตีพิมพ์บทความวิจัยของตน อย่างไรก็ตาม บุคคลเหล่านี้ยังไม่ทราบขั้นตอนการดำเนินการในการรับบทความเพื่อลงตีพิมพ์ ส่วนมากมักคิดว่า เมื่อส่งมาแล้ว บรรณาธิการจะออกหนังสือตอบรับให้ได้ลงตีพิมพ์ทันที ซึ่งความเป็นจริงอาจเป็นเช่นนั้นก็ได้เพราะวารสารที่ด้อยมาตรฐานมีความอ่อนแอทางวิชาการ หรือเป็นวารสารพาณิชย์ หรือเป็นวารสารที่กำลังขาดแคลนบทความ บรรณาธิการมักรีบตอบรับให้ลงตีพิมพ์ได้ทันที แต่วารสารที่มีความเข้มแข็งทางวิชาการซึ่งมักเป็นวารสารที่ได้รับการยอมรับระดับชาติหรือนานาชาติ และมีค่า

Impact factor ต้องรักษาชื่อเสียง โดยมีความพิถีพิถันในการคัดเลือกรับบทความ จึงมักจะต้องใช้เวลานานกว่าผู้ส่งบทความจะได้รับการตอบรับ เนื่องจากจะต้องผ่านกระบวนการขั้นตอนการประเมินและแก้ไขหลายรอบ จนแน่ใจว่าบทความที่จะลงตีพิมพ์นั้น เป็นบทความที่มีมาตรฐานสูง สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักวิจัยรุ่นหลังๆ นำเสนอองค์ความรู้ใหม่ๆ ทางวิชาการ และเป็นประเด็นที่ต้องการในวงวิชาการ ซึ่งคุณภาพของบทความก็จะเป็นคุณลักษณะสำคัญที่อาจจะช่วยเพิ่มค่า Impact factor ให้แก่วารสารนั้นๆ ด้วย

ในส่วนต่อไปนี้ ในฐานะบรรณาธิการวารสาร จะได้ทำการอธิบายขั้นตอนและวิธีการของการดำเนินการรับบทความวิจัย เพื่อนำเข้าสู่กระบวนการพิจารณาเพื่อลงตีพิมพ์ในวารสาร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (ภาพ 3)

ขั้น 1 เป็นขั้นของการรับบทความที่นักวิจัยผู้ส่งบทความส่งมา ในขั้นนี้บรรณาธิการจะพิจารณาใน 4 ประเด็นคือ 1) ความเกี่ยวข้องกับวารสาร 2) ความซ้ำซ้อนกับบทความอื่นๆ 3) ความน่าเชื่อถือของบทความวิจัย และ 4) การนำเสนอองค์ความรู้ที่เป็นการต่อยอดให้แก่วงวิชาการหรือสังคม รวมทั้งยังจะได้พิจารณาว่า บทความวิจัยนี้มีหัวข้อที่ครอบคลุมตามหัวข้อของรายงานวิจัยที่วารสารได้กำหนดหรือไม่ (ดูหัวข้อสำคัญของบทความวิจัยเชิงปริมาณ และหัวข้อสำคัญของบทความวิจัยเชิงคุณภาพ ในภาคผนวก) ถ้าบทความมีจุดอ่อนหนึ่งใน 7 ข้อนี้ บรรณาธิการเองหรือตามคำแนะนำของกองบรรณาธิการมีสิทธิ์ปฏิเสธการรับบทความนี้ได้ นอกจากนี้ยังมีการพิจารณาเอกสารด้านธุรการต่างๆ เช่น เอกสารเงื่อนไขและการรับทราบเกี่ยวกับการจะลงตีพิมพ์ในวารสาร เอกสารรับรองความถูกต้องและความไม่ซ้ำซ้อนของบทความ เอกสารข้อมูลผู้เขียนและการติดต่อกลับ เป็นต้น

นอกจากนี้วารสารโดยเฉพาะในต่างประเทศ ยังมีการพิจารณาว่า รูปแบบของบทความวิจัย (Format) ที่ผู้เขียนส่งมาว่าเป็นไปตามรูปแบบที่วารสารกำหนดไว้หรือไม่ เช่น ขนาดหน้า ขนาดตัวอักษร รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อหา รูปแบบการอ้างอิงในเอกสารอ้างอิง เป็นต้น ถ้าไม่ตรงกับรูปแบบที่ทางวารสารกำหนด เจ้าหน้าที่วารสารจะแจ้งให้ผู้เขียนกลับไปปรับแก้ให้ตรงก่อน แล้วจึงจะดำเนินการขั้นต่อไป ถ้าแม้ว่าบทความที่ส่งมานั้นถูกต้องตามรูปแบบและเงื่อนไขทุกประการ ขั้นตอนนี้ก็ยังอาจใช้เวลาอย่างน้อย 1 ถึง 2 อาทิตย์ แต่ถ้าบทความไม่ถูกต้องตามรูปแบบและผู้เขียนส่งเอกสารธุรการไม่ครบ ก็จะต้องกลับไปปรับแก้ซึ่งอาจใช้เวลามากกว่า 2 อาทิตย์ ซึ่งในขั้นนี้ บรรณาธิการจะได้ทำหนังสือแจ้งผลการประเมินขั้นต้นแก่ผู้เขียน ซึ่งมีใช้หนังสือตอบรับการลงตีพิมพ์วารสารที่นักวิจัยผู้ส่งบทความวิจัยหลายคนเข้าใจ แต่เป็นเพียงหนังสือให้นักวิจัยผู้ส่ง

ภาพ 3 ขั้นตอนการดำเนินการของการรับบทความเพื่อลงตีพิมพ์ในวารสาร

บทความวิจัยอื่นๆ กองบรรณาธิการวารสารได้รับบทความของท่านเพื่อนำเข้าสู่กระบวนการพิจารณาต่อไปแล้ว

ขั้นที่ 2 เมื่อผ่านขั้นแรกแล้ว บรรณาธิการภายใต้คำแนะนำของกองบรรณาธิการจะได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้นๆ หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับบทความวิจัย มาเป็นผู้ประเมินบทความวิจัยนี้ ซึ่งควรเชิญผู้ประเมินอย่างน้อย 2 ท่านต่อบทความ โดยมารยาทแล้ว มักให้เวลาผู้ประเมินบทความอย่างน้อย 1 ถึง 2 เดือน เพราะผู้ทรงคุณวุฒิจริงๆ ในสาขานั้นๆ ในประเทศไทยยังมีจำนวนน้อย รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิเหล่านั้นมักติดภารกิจมากด้วย และควรใช้เวลายืดหยุ่นแก่ผู้ทรงคุณวุฒิอีก 2 อาทิตย์ ในกรณีที่ผลการประเมินเป็นการปฏิเสธทั้งคู่ ทางบรรณาธิการจะออกหนังสือปฏิเสธการรับบทความนั้น อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ผู้ประเมินท่านหนึ่งตัดสินให้ลงตีพิมพ์ ส่วนอีกท่านหนึ่งตัดสินให้ปฏิเสธ บรรณาธิการจะต้องเชิญผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3 เพื่อเป็นผู้ตัดสิน โดยจะต้องให้เวลาผู้ประเมินคนที่ 3 อีกอย่างน้อย 1 ถึง 2 เดือน ในการประเมิน แต่ในบางกรณีที่มีความเร่งด่วนหรือมีผลการประเมินที่ละเอียด บรรณาธิการสามารถตัดสินใจที่จะรับหรือไม่รับลงตีพิมพ์ได้เลย โดยทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินคนที่ 3 เสียเอง สำหรับบทความที่ได้รับการตัดสินให้ลงตีพิมพ์ในวารสารแล้ว บรรณาธิการจะรวบรวมข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิและจากกองบรรณาธิการ/บรรณาธิการ ส่งกลับให้นักวิจัยผู้ส่งบทความ ดังนั้น การดำเนินการในขั้นที่ 2 นี้ จึงใช้เวลานานอย่างน้อย 3 ถึง 4 เดือน หรืออาจนานกว่านั้น

ขั้นที่สาม เป็นขั้นที่ผู้เขียนจะต้องแก้ไขตามคำแนะนำที่บรรณาธิการรวบรวมมาให้ โดยมักขอให้ผู้เขียนแก้ไขโดยเร็วที่สุดภายใน 2 อาทิตย์ อย่างไรก็ตาม เวลาในช่วงนี้อาจยืดออกไปเป็นมากกว่า 2 เดือน ก็ได้ เพราะ 1) ผู้เขียนไม่มีเวลา จึงไม่สามารถแก้ไขได้ทัน โดยเฉพาะในกรณีที่มีการปรับแก้ค่อนข้างมาก เช่น การเขียนเพิ่มเติม การวิเคราะห์ผลเพิ่มเติม หรือต้องการเอกสารอ้างอิงเพิ่ม เป็นต้น 2) ผู้เขียนแก้ไขไม่สมบูรณ์หรือไม่แก้ไขในจุดที่สำคัญ เมื่อส่งมายังกองบรรณาธิการใหม่อีกครั้ง บทความก็อาจถูกตีกลับไปให้แก้ไขใหม่ 3) ผู้เขียนปรับแก้โดยใส่ข้อมูลใหม่ที่ทำให้บทความด้อยลงหรือใส่เนื้อความที่ไม่เกี่ยวข้อง ทำให้บทความที่ปรับแก้ ก็อาจถูกตีกลับไปให้แก้ไขใหม่ นอกจากนี้ยังมีกรณีที่ทำการลงตีพิมพ์ล่าช้าไปอีก เนื่องจากผู้เขียนหลายท่านไม่ใส่ใจเกี่ยวกับวิธีการและรูปแบบการอ้างอิง ทั้งในเนื้อหาบทความและในรายการเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ เพราะนักวิจัยผู้ส่งบทความมักไม่ใส่ใจศึกษารูปแบบการอ้างอิงที่วารสารแต่ละชื่อกำหนดไว้ ซึ่งโดยส่วนมากกำหนดเป็นสากลโดยใช้รูปแบบของ APA Style ทำให้การอ้างอิงไม่เรียบร้อย เช่น รูปแบบยังผิด ถึงมีการอ้างอิงแต่ข้อมูลการอ้างอิงตกหล่น มีอ้างอิงในเนื้อหาแต่ไม่ปรากฏใน

รายการเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ หรือ ไม่มีการอ้างอิงในเนื้อความแต่มีการอ้างอิงปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ เป็นต้น ทำให้เจ้าหน้าที่ของวารสารจำเป็นต้องใช้เวลาตรวจสอบกันอย่างเข้มงวดและใช้เวลานาน เพื่อกันความผิดพลาด ทั้งนี้ยังไม่นับเวลาของการพิสูจน์อักษรการสะกดและการพิมพ์อีกด้วย

ขั้นที่ 4 เมื่อบทความสมบูรณ์เรียบร้อยไม่ต้องมีการปรับแก้ใดๆ อีกแล้ว บรรณาธิการจะได้ออกจดหมายการตอบรับการลงตีพิมพ์บทความในวารสารให้ ที่ต้องออกจดหมายฉบับทางการในขั้นนี้ เพราะผู้เขียนหลายคนโดยเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษานั้น ถ้าได้รับการตอบรับตั้งแต่ขั้น 1 หรือ ขั้น 2 แล้ว มักไม่สนใจที่จะปรับแก้บทความวิจัยของตนอีกต่อไป จึงกลายเป็นการทิ้งภาระให้แก่วารสาร เพราะได้ออกจดหมายรับลงพิมพ์ไปแล้ว ครั้นจะไม่ลงพิมพ์ให้ก็ไม่ได้ บรรณาธิการหลายวารสารจึงจำใจแบกรับภาระ แต่ก็มีบรรณาธิการอีกหลายฉบับที่ลงตีพิมพ์ไปเลยโดยไม่แก้ไขอีก เพราะถือว่าไม่ใช่หน้าที่ บรรณาธิการวารสารประเภทหลังนี้มักเป็นบรรณาธิการของวารสารที่ด้อยคุณภาพและเน้นเพียงปริมาณบทความที่ลงตีพิมพ์เท่านั้น

ขั้นที่ 5 การรอลงตีพิมพ์ ถึงแม้ผู้เขียนจะได้รับการตอบรับให้ลงตีพิมพ์แล้วก็ตาม แต่บางวารสารมีจำนวนบทความที่รอการลงตีพิมพ์มาก บางวารสารออกปีละ 1 หรือ 2 เล่ม เท่านั้น ทำให้นักวิจัยผู้ส่งบทความจะต้องรอคิวยาว บางวารสารในต่างประเทศกว่าจะได้ลงตีพิมพ์จริงนั้นเกือบ 1 ปี หลังจากการตอบรับ

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า ขั้นตอนทั้ง 5 ขั้นนี้ อย่างเร็วที่สุดคือใช้เวลา 6 เดือน จนถึงเวลา 1 ปี กว่า จึงจะจบกระบวนการ (Sommer & Sommer, 1991a)

คำถามที่ผู้ส่งบทความมักถามบรรณาธิการ

ท่านผู้อ่านที่มีความต้องการจะเขียนบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ลงในวารสารต่างๆ โดยเฉพาะวารสารพัฒนาสังคม คงจะมีคำถามหลายๆ คำถาม ในส่วนต่อไปนี้เป็นคำถามที่มักจะได้รับจากผู้ส่งบทความมาลงวารสาร ดังนี้

ประการแรก จำนวนหน้าที่เขียนบทความควรไม่เกินเท่าใด เป็นคำถามที่ผู้เขียนบทความมักกังวล เพราะมีหลายวารสารที่มีชื่อมักมีการจำกัดจำนวนหน้าเพียง 10 ถึง 15 หน้า เท่านั้น ในปัจจุบันบทความวิจัยในวารสารทางจิตวิทยาในประเทศสหรัฐอเมริกาหลายชื่อมีความยาวถึง 60 หน้าแล้ว ส่วนวารสารไทย (เช่น วารสารพัฒนาสังคม) รวมบทคัดย่อภาษาไทย และบทคัดย่อภาษาอังกฤษแล้ว และต่างประเทศหลายชื่อ (เช่น The American Counseling Association, 2010)

มักจำกัดจำนวนหน้าอยู่ไม่เกิน 25 ถึง 30 หน้า ซึ่งน่าจะเป็นปริมาณที่กำลังพอดี แต่ถ้าผู้เขียนบทความวิจัยมีผลวิจัยขนาดใหญ่ ก็น่าจะอนุโลมให้เขียนเกินได้ ที่ต้องจำกัดจำนวนนั้น เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับการพิมพ์เป็นรูปเล่ม ในอนาคตถ้าเป็นวารสาร online อาจไม่เข้มงวดกับจำนวนหน้าก็ได้

ประการที่สอง ระยะเวลาในการตอบรับเพื่อลงตีพิมพ์ในวารสาร ผู้เขียนบทความจะต้องเข้าใจขั้นตอนการรับบทความของวารสาร ซึ่งมีหลายขั้นตอนดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการอย่างน้อย 6 เดือน สำหรับผู้เขียนบทความนี้ เคยมีประสบการณ์การเขียนลงวารสารในต่างประเทศ ซึ่งต้องคอยถึง 1 ปีครึ่ง กว่าจะได้ลงตีพิมพ์ ดังนั้น ผู้เขียนบทความวิจัย โดยเฉพาะนักศึกษาที่ต้องการใช้การตอบรับจากวารสารเพื่อสำเร็จการศึกษา ท่านและอาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องวางแผนให้ดี จะต้องทราบว่าวารสารใดมีการตีพิมพ์เมื่อใดปีละกี่ครั้ง เป็นต้น มิเช่นนั้นอาจจะสำเร็จการศึกษาไม่ทันตามที่ตั้งใจไว้

ประการที่สาม รูปแบบบทความวิจัยมีรูปแบบเป็นเช่นใด ผู้เขียนบทความวิจัยจะต้องศึกษาว่าวารสารที่ท่านต้องการลงตีพิมพ์บทความวิจัยนี้ ได้กำหนดรูปแบบหัวข้อสำคัญของบทความวิจัยไว้อย่างไรบ้าง วารสารต่างประเทศมักบอกข้อมูลเหล่านี้ไว้ใน website แล้ว อย่าเขียนโดยใช้หัวข้อตามใจชอบ เพราะจะถูกปฏิเสธได้โดยง่าย อันเนื่องจากรูปแบบหัวข้อไม่เป็นไปตามที่กำหนด ซึ่งเป็นการถูกปฏิเสธที่น่าอาย รูปแบบหัวข้อบทความวิจัยในวารสารพัฒนาสังคม มี 2 ประเภท คือ 1) รูปแบบหัวข้อการเขียนบทความวิจัยเชิงปริมาณ และ 2) รูปแบบหัวข้อการเขียนวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้เขียนบทความวิจัยจะต้องรู้แน่ชัดว่าตนเองได้ทำวิจัยประเภทอะไร แล้วเขียนให้ถูกรูปแบบสำหรับผู้ที่ทำวิจัยแบบ Mixed method research (อ่านรายละเอียดใน Meekun, 2008) ให้พิจารณาว่า 1) ท่านจะเลือกผลวิจัยส่วนใดมาเขียนลงบทความ เช่น ถ้าเป็นส่วนของผลวิจัยเชิงปริมาณ ก็ใช้รูปแบบหัวข้อการเขียนบทความวิจัยเชิงปริมาณ เป็นต้น 2) ท่านอาจจะรายงานผลทั้งสองด้าน แต่คงจะมีการเน้นผลวิจัยประเภทใดประเภทหนึ่ง เช่น เน้นผลการวิจัยเชิงปริมาณ ที่มีผลการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการสนับสนุนผลวิจัยเชิงปริมาณ ในกรณีนี้ให้ท่านใช้รูปแบบหัวข้อการเขียนบทความวิจัยเชิงปริมาณ เพราะเป็นผลวิจัยส่วนใหญ่ที่ท่านจะเขียนรายงาน

ประการที่สี่ รูปแบบเอกสารอ้างอิงควรเป็นแบบใด ประเด็นนี้เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ผู้เขียนหลายคนแม้แต่ระดับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยยังเข้าใจผิด โดยสากลแล้ว รูปแบบการอ้างอิงทั้งในเนื้อหาและการอ้างอิงท้ายบทความมักเป็นไปตาม APA Style จึงขอให้ผู้เขียนบทความวิจัยรีบไปศึกษารูปแบบการอ้างอิงนี้ ซึ่งมีข้อมูลและตัวอย่างปรากฏใน website ต่างๆ มากมาย นอกจากนี้

อยากจะชี้แจงว่า ถ้าในเนื้อความไม่ได้มีการอ้างอิง ก็ไม่ต้องใส่รายการอ้างอิงนั้นในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ เช่น มีการอ้างอิงในเนื้อความเพียง 25 ชื่อ แต่ในรายการอ้างอิงท้ายบทความกลับใส่มาถึง 50 ชื่อ การทำเช่นนี้เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เป็นต้น หลักการคือ ใส่รายการอ้างอิงในท้ายบท เฉพาะชื่อที่มีการอ้างอิงในเนื้อบทความเท่านั้น

ประการที่ห้า ทำไมวารสารจึงตอบหรือติดต่อมาช้า เนื่องจากการตรวจสอบความถูกต้องในหลายๆ ด้าน ข้างต้น ทำให้วารสารมีการตอบกลับช้า โดยเฉพาะวารสารที่มีขนาดเล็กมีเจ้าหน้าที่น้อยดังเช่นวารสารพัฒนาสังคม จึงมีการตอบกลับช้า อย่างไรก็ตาม จากประสบการณ์ที่พบมาเกี่ยวกับวารสารต่างประเทศ ทางเราส่งไปนานกว่า 1-2 อาทิตย์กว่าจะตอบกลับ การตอบกลับหรือการติดต่อจะมีอยู่ด้วยกัน 4 ระยะ คือ 1) ในระยะแรกของการตอบว่า “ได้รับเรื่องหรือบทความที่ส่งมาแล้ว” ซึ่งไม่ใช่การตอบรับให้ลงตีพิมพ์ 2) ในระยะที่สอง เป็นการตอบเกี่ยวกับผลการประเมินเบื้องต้นจากกองบรรณาธิการ ว่า “ให้ไปปรับปรุงขึ้นต้นอะไรบ้าง” หรือ “ปฏิเสธ” 3) ระยะที่สาม เป็นการตอบเกี่ยวกับการให้ผลการพิจารณาจากผู้ประเมินพร้อมขอปรับปรุง และ 4) เมื่อผู้เขียนปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว บรรณาธิการซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวแทนของกองบรรณาธิการ จะออกหนังสือการตอบรับลงตีพิมพ์ในวารสาร ซึ่งในขั้นนี้คือ การตอบรับอย่างเป็นทางการว่าจะได้ลงตีพิมพ์ในวารสารฉบับใดเล่มใด และเป็นเอกสารที่สามารถนำไปยืนยันการรับลงตีพิมพ์ เพื่อขอสำเร็จการศึกษาหรือขอตำแหน่งทางวิชาการ ดังนั้นผู้เขียนบทความจึงต้องอดทนรอ และคอยติดต่อสอบถาม

ประการที่หก บทความที่ส่งมานี้ส่งไปอีกที่วารสารอื่นได้หรือไม่ โดยมารยาทแล้ว บทความที่ส่งมารับการพิจารณาลงพิมพ์ในวารสาร จะต้องส่ง 1 บทความต่อ 1 วารสาร อย่าส่งไปรับการพิจารณาที่หลายวารสารพร้อมๆ กัน โดยส่วนใหญ่มีกรณีเช่นนี้ปรากฏในนักศึกษาที่ต้องการสำเร็จการศึกษาอย่างรวดเร็ว จึง “แทงกั๊ก” ส่งไปรับการพิจารณาในหลายวารสารพร้อมกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำอย่างยิ่ง ยกเว้นว่า วารสารที่ส่งไปแล้วนั้น ไม่ตอบกลับมาให้ทราบถึงสถานะของบทความ ถึงแม้เราจะส่งจดหมายไปทวงถามแล้วก็ตาม แต่ยังไม่มีการตอบกลับ ถ้าเป็นในกรณีนี้ก็น่าจะสามารถนำบทความไปเสนอยังวารสารอื่นได้ เมื่อนักวิจัยส่งบทความไปเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 4 เดือน แต่ก็ยังไม่รับคำตอบในขั้นแรกและหรือขั้นสองเลย

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้เขียนบทความ: มุมมองจากบรรณาธิการ

จากประสบการณ์ในการทำหน้าที่บรรณาธิการวารสารพัฒนาสังคม และเป็นผู้ประเมินบทความ รวมทั้งเป็นผู้เขียนบทความส่งไปยังวารสารและการประชุมทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ จึงขอให้ข้อเสนอแนะสำหรับผู้เขียนบทความวิจัยทุกท่าน โดยเฉพาะผู้เขียนบทความวิจัยในสาขาจิตพฤติกรรมศาสตร์ จิตวิทยา สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสาขาที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ประการแรก บทความวิจัยที่ดี ต้องมาจากการทำวิจัยให้มีคุณภาพสูงมีมาตรฐาน ดิมาก่อนศึกษาประเด็นที่น่าสนใจ และไม่ซ้ำซาก ดังนั้น ถ้าท่านอยากได้รับการลงตีพิมพ์ ท่านจะต้องทำงานวิจัยให้ตีพิมพ์คุณภาพสูงในเชิงการพิสูจน์ความเป็นสาเหตุและผล หรือการหาความสัมพันธ์เปรียบเทียบ มิใช่ทำในเชิงสำรวจ หรือใช้ตัวแปรที่เป็นชีวสังคมภูมิหลังมาเป็นตัวแปรหลักในการวิจัย เพราะวิจัยดังกล่าวนี้เป็นเพียงแค่การตรวจอาการ ที่ไม่สามารถบอกแนวทางการพัฒนาได้ การเสนอแนวทางการพัฒนาในงานวิจัยแบบสำรวจที่ไม่รับการพิสูจน์ความเป็นสาเหตุและผล จึงเป็นการเสนอแนะที่เป็นเท็จมากกว่าเป็นความจริง เป็นการเสนอแนะตามที่นักวิจัยอยากเสนอ ส่วนงานวิจัยขั้นสูง เช่น การวิจัยความสัมพันธ์เปรียบเทียบ ก็ได้ให้คำตอบเชิงสำรวจแบบนี้ด้วย พร้อมกันให้แนวทางการพัฒนาที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุกับผลที่น่าเชื่อถือได้ ดังนั้น ในบรรณาธิการย่อมเลือกบทความที่ให้สาระองค์ความรู้ที่ชี้นำการพัฒนาได้อย่างน่าเชื่อมั่น เพื่อลงตีพิมพ์ในวารสาร (Rosenfeldt, Dowling, Pepe, & Fullerton, 2000; Personality Processes and Individual Differences, 2010) ซึ่งจะส่งผลต่อความเข้มแข็งของวารสารตลอดจนค่า Impact factor ของวารสารด้วย

ประการที่สอง หัวข้อ “การประมวลเอกสาร” เป็นหัวข้อที่สำคัญ โดยส่วนใหญ่แล้วผู้เขียนบทความ 80% มักจะเลยหัวข้อนี้อย่างยิ่งทั้งในวารสารต่างประเทศในสาขาจิตวิทยา สาขาพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และสาขาอื่นๆ (APA Publications and Communications Board Working Group on Journal Article Reporting Standards, 2008) ถ้าท่านไม่เขียนหัวข้อนี้ในบทความวิจัย บทความของท่านจะถูกปฏิเสธทันทีที่ส่งมา ผู้เขียนหลายท่านเคยเล่าว่า ถูกกองบรรณาธิการบางวารสารสั่งให้ตัดส่วนนี้ทิ้ง จึงขอเรียนให้ทราบว่า บรรณาธิการหรือกองบรรณาธิการเหล่านั้นเป็นพวกที่ด้อยคุณภาพ หรือผู้ทำหน้าที่ที่ไม่ใช่นักวิจัยที่ทันสมัย ไม่ค่อยได้ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการในวารสารต่างประเทศ จึงขอให้ท่านพิจารณาคุณภาพของวารสารนั้นด้วย หรือโปรดไปดูว่านานาชาติเขาเขียนกันอย่างไรในสาขาของท่าน และโปรดทำใน

สิ่งที่มีคุณภาพ อย่าลดคุณภาพบทความของตน เพราะจะคิดเป็นนิสัย และเมื่อท่านจำเป็นต้องเขียนบทความวิจัยลงในวารสารต่างประเทศ ท่านก็จะทำไม่ได้

ประการที่สาม หัวข้อที่ผู้ส่งบทความวิจัยควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ คือ หัวข้อวิธีการวิจัย เช่น กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง (Bhanthumnavin, 2007) วิธีดำเนินการทดลอง วิธีการเก็บข้อมูล เครื่องมือวัด และการหาคุณภาพเครื่องมือวัด เป็นต้น (เช่น Holton, III, Torraco, & Cheng, 2007) เพราะมักเป็นจุดแรกๆ ที่บรรณาธิการจะเริ่มอ่าน เพื่อประเมินคุณภาพและความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย จึงขอให้ผู้เขียนบทความวิจัยเขียนให้รัดกุมและถูกต้องตามหลักวิชาการ สำหรับหัวข้ออื่นๆ ที่บรรณาธิการมักจะตรวจสอบเป็นลำดับต่อมา โดยเฉพาะบทความวิจัยเชิงปริมาณ เช่น สมมติฐานของงานวิจัย เป็นต้น ซึ่งควรจะมีสมมติฐานในบทความวิจัยเชิงปริมาณด้วย (APA Publications and Communications Board Working Group on Journal Article Reporting Standards, 2008; Sommer & Sommer, 1991b) นอกจากนั้นยังต้องมีความเหมาะสมของวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติที่ใช้การแปลผลและการอภิปรายผล

ประการที่สี่ ผู้ส่งบทความต้องทำตามรูปแบบของวารสารอย่างเคร่งครัด ดังนั้นต้องศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับวารสารนั้นๆ เช่น ต้องการให้พิมพ์ขนาดตัวอักษรเท่าใด ระยะห่างระหว่างบรรทัดเท่าใด มีหัวข้อและขนาดหัวข้อเป็นอย่างไร ระยะย่อหน้าเป็นเช่นใด เป็นต้น จะได้ไม่ถูกติกลับมาให้แก้

ประการที่ห้า การเขียนส่วนที่เป็นการสรุปผลวิจัยและข้อเสนอแนะ เป็นอีกจุดหนึ่งที่ผู้เขียนบทความวิจัยมักประสบปัญหา เพราะเป็นส่วนที่ยากที่จะเขียน (Rosenfeldt, Dowling, Pepe, & Fullerton, 2000) ส่วนนี้มักเป็นการสังเคราะห์ผลการวิเคราะห์ข้อมูลหลายรูปแบบในงานวิจัยของตนเข้าด้วยกัน เพื่อแสดงความหมายของผลการวิจัยว่า ช่วยเพิ่มเติมต่อองค์ความรู้ที่มีอยู่เดิมตรงจุดใด และได้ให้แนวทางการวางนโยบายกับการจัดการพัฒนาที่อยู่บนพื้นฐานของผลการวิจัยที่นำเสนอ ซึ่งผู้เขียนหลายคนมีปัญหา เพราะมักนำเสนอแนะนโยบายและการจัดการพัฒนาที่มาจากความคิดของตนเองมากกว่าที่จะมาจากผลการวิจัยของตนร่วมกับองค์ความรู้เดิม จึงขอให้ผู้เขียนบทความวิจัยต้องระมัดระวังตรงจุดนี้ด้วย

ประการที่หก ขอนเน้นเรื่องของการอ้างอิงทั้งในเนื้อหาและท้ายบทความ โดยรูปแบบการอ้างอิงที่เป็นที่นิยมในนานาชาติ คือ รูปแบบ APA Style จึงขอแนะนำให้นักศึกษา คณาจารย์ และนักวิชาการ ที่ยังจำเป็นต้องเขียนบทความวิจัย หรือบทความวิชาการ ได้สละเวลาทำความเข้าใจกับรูปแบบการอ้างอิงนี้ เพราะจะเป็นประโยชน์กับท่านทั้งการเขียนบทความลงวารสารในประเทศ

และโดยเฉพาะการเขียนบทความวิชาการลงในวารสารนานาชาติ หรือการเขียนบทบรรยายไปร่วมในการประชุมนานาชาติอีกด้วย

ประการที่เจ็ด เมื่อได้รับผลการประเมินที่ต้องแก้ไขจากวารสาร ผู้ส่งบทความวิจัยต้องรีบทำรีบแก้ไข อย่ามัวอ้อยอิ่ง ทิ้งเวลาเอาไว้ เพราะยิ่งแก้ไขช้า ยิ่งได้รับการตีพิมพ์ช้า ตลอดจนผู้เขียนบางท่านจะต้องกลับมาทำความเข้าใจกับบทความกันใหม่อีกและถ้ายังได้รับการเสนอแนะให้มีการวิเคราะห์หรือการเขียนเพิ่มเติม ก็จะต้องใช้เวลานานขึ้น รวมทั้งถ้ามีข้อสงสัยหรือข้อเสนอแนะปรับปรุงไม่กระจ่างชัด ผู้เขียนบทความควรรีบสอบถามไปยังวารสาร เพื่อขอความกระจ่างชัดได้

ประการที่แปด ผู้เขียนควรคิดว่า การวิจารณ์ และการถูกให้ปรับแก้ เป็นสิ่งที่ดีที่ทำให้ผู้เขียนได้พัฒนาตนเอง ดังนั้นจึงควรเปิดใจพิจารณาว่า สิ่งใดที่ผู้ทรงวุฒิแนะนำและเป็นสิ่งที่ถูกต้องก็ควรปรับแก้ แต่บางครั้งผู้ทรงคุณวุฒิอาจให้ข้อเสนอแนะที่ไม่เหมาะสม ผู้เขียนไม่จำเป็นต้องแก้ตามนั้น และให้เขียนอธิบายต่อบรรณาธิการด้วยว่า ทำไมจึงไม่แก้ตามที่บอกไป

สรุป

การเขียนบทความวิจัยเป็นความจำเป็นของนักวิจัยที่ต้องเผยแพร่สิ่งที่ตนค้นพบ เพื่อเป็นประโยชน์แก่วงวิชาการและสังคม ประสพการณ์การนำบทความวิจัยลงวารสารเป็นโอกาสการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง ความสำเร็จจะตามมาหลังความล้มเหลวในบางครั้ง นักวิจัยที่อ่านบทความนี้แล้วนำความรู้จากบทความนี้ไปปฏิบัติ จึงขอให้ทุกท่านอย่าได้รู้สึกท้อถอย ขอให้รู้สึกสนุกกับการเขียนบทความ ศึกษาเตรียมตัวให้พร้อม และทำใจเปิดกว้างกับการประเมิน ซึ่งจะทำให้ท่านประสบความสำเร็จในการนำบทความวิจัยลงตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและระดับนานาชาติอย่างแน่นอน

เอกสารอ้างอิง

- American Psychological Association. (1997). Editorial: Wit's been a hard day's night". *Journal of Family Psychology*, 11(4), 387-390.
- American Psychological Association. (2002). Ethical principles of psychologists and code of conducts. *American Psychologists*, 57(12), 1060-1073.
- Anderson , I. (2009). Avoiding plagiarism in academic writing. *Nursing Standard*. 23, 18, 35-37.

- APA Publications and Communications Board Working Group on Journal Article Reporting Standards. (2008). Reporting standards for research in psychology. *American Psychologists*, 63(9), 839-851.
- Bhanthumnavin, D. (2007). Sampling Techniques in Psycho-Behavioral Science. *Journal of Social Development*, 9(2), 118 – 148.
- Bowen, D.D., Perloff, R., & Jacoby, J. (1972). Improving manuscript evaluation procedures. *American Psychologists*, 27, 221-225.
- Cronin, S.N. (2003). The Problem of Plagiarism. *Dimensions of Critical Care Nursing*, 22(6), 253-254.
- Einhorn, H.L. (1971). Responsibility of journal editors and referees. *American Psychologists*, 26(6), 600-601.
- French, D.C. (2010). *Strategies for publishing in international journals*. Slide presentation in Workshop on “Writing research article for international publication”. Center of Thai Behavioral System. National Research Council of Thailand.
- Holton, III,E.F., Torraco, R.J., & Chen, H.. (2007). Observations about submissions and publication in HRDR. *Human Resource Development Review*, 6(3), 219-221.
- Insko, C.A. (2002). Interpersonal relations and group processes. *Journal of Personality and Social Psychology*, 83(6), 1330-1332.
- Kenny, D. (2007). Student plagiarism and professional practice. *Nurse Education Today*, 27, 1, 14-18.
- Lawarence, P.A. (2003). The politics of publication: Authors, reviewers, and editors must act to protect the quality of research. *Nature*, 422, 259-261.
- Meekun, K . (2008). Quantitative – qualitative mixed methods research. *Journal of Social Development*, 10(1), 27-40.
- Personality Processes and Individual Differences. (2010). Editorial. *Journal of Personality and Social Psychology*, 98(1), 104-105.
- Rodman, E. (1970). Notes to an incoming journal editor. *American Psychologists*, 25, 269-273.

- Rosenfeldt, F.L., Dowling, J.T., Pepe, S., & Fullerton, M.J. (2000). How to write a paper for publication. *Heart, Lung, and Circulation*, 9, 82-87.
- Sommer, B., & Sommer, R. (1991a). Chapter 21: After the report. In B. Sommer and R. Sommer (Eds.). *A practical guide to behavioral research*. New York: Oxford University Press.
- Sommer, B., & Sommer, R. (1991b). Chapter 20: Writing and reviewing a research report. In B. Sommer and R. Sommer (Eds.). *A practical guide to behavioral research*. New York: Oxford University Press.
- Taylor, M.K. (1998). The practical effects of errors in reference lists in nursing research journal. *Nursing Research*, 47(5), 300-303.
- The American Counseling Association. (2010). Guidelines for authors. *Journal of Counseling and Development*, 88, 1.

ภาคผนวก

หัวข้อสำคัญในบทความวิจัยเชิงปริมาณ

บทความวิจัยเชิงปริมาณที่จะลงตีพิมพ์ในวารสาร ควรประกอบด้วยหัวข้อสำคัญดังต่อไปนี้

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหาวิจัย หรือ ความนำ
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย
4. การประมวลเอกสาร หรือการทบทวนวรรณกรรม
5. สมมติฐาน และ/หรือโมเดลของการวิจัยที่สำคัญ พร้อมระบุสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
6. วิธีการวิจัย ประกอบด้วยหัวข้อสำคัญดังนี้
 - 6.1 ประชากรและ/หรือกลุ่มตัวอย่าง ตลอดจนลักษณะเบื้องต้นที่สำคัญของกลุ่มตัวอย่าง เช่น จำนวนคนในแต่ละเพศ อายุ อายุการทำงาน เป็นต้น อาจรายงานในรูปสถิติเบื้องต้นที่สำคัญ เช่น พิสัย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นต้น
 - 6.2 วิธีการสุ่มตัวอย่างในงานวิจัยแต่ละประเภท ควรระบุหลักการหรือวิธีที่ใช้ในการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้
 - 6.2.1 ในกรณีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey study) ต้องอ้างอิงแนวทางการสุ่มตัวอย่าง เช่น แนวทางของ Yamane เป็นต้น
 - 6.2.2 ในกรณีการวิจัยความสัมพันธ์เปรียบเทียบ (Correlational – comparative study) ต้องอ้างอิงวิธีการสุ่มตัวอย่าง เช่น การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นกำหนดโควตา (Stratified quota random sampling) เป็นต้น
 - 6.2.3 ในกรณีการวิจัยกึ่งทดลอง และการวิจัยเชิงทดลอง (Quasi-experimental study หรือ Experimental study) ต้องระบุ 1) รูปแบบการวิจัย 2) วิธีการสุ่ม เช่น random assignment 3) จำนวนคนในกลุ่ม

ทดลองและกลุ่มควบคุมที่เป็นไปตามมาตรฐานของงานวิจัยในระดับ
สากล (จำนวนคนในแต่ละกลุ่มต้องไม่น้อยกว่า 30 คน ขึ้นไป)

6.3 เครื่องมือวัดตัวแปรที่สำคัญในการวิจัย

6.3.1 ต้องระบุนิยามปฏิบัติการและ/หรือโครงสร้างของตัวแปรที่สำคัญ

6.3.2 ระบุว่าผู้วิจัยสร้างขึ้นเองหรือนำของใครมาใช้/ปรับปรุง

6.3.3 ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับแบบวัดตัวแปรแต่ละตัว เช่น จำนวนข้อโดยรวมที่ใช้
วัดตัวแปรตัวนั้น พร้อมทั้งคุณภาพของแบบวัดตัวแปรแต่ละตัว เช่น ค่า
อำนาจจำแนกรายข้อ และ/หรือค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดตัวแปรแต่ละ
ตัว เป็นต้น

6.3.4 อาจแบ่งประเภทของตัวแปรให้เห็นเด่นชัด เป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มตัว
แปรอิสระหรือตัวแปรเชิงเหตุ และ 2) กลุ่มตัวแปรตามหรือตัวแปรเชิงผล

6.4 ในกรณีที่เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental study) และ/หรือการ
วิจัยเชิงทดลอง (Experimental study) ต้องกล่าวถึงกระบวนการทดลองที่
กระทำทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และโดยเฉพาะการวิจัยเชิงทดลอง
(Experimental study) จะต้องรายงานผลการตรวจสอบการจัดกระทำด้วย
(Manipulation check)

7 ผลการวิจัยที่สำคัญ พร้อมตารางค่าสถิติ ภาพ และ/หรือแผนภูมิ

8 การอภิปรายผลการวิจัย

9 ข้อเสนอแนะการปฏิบัติ และ/หรือ ข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต

10 อาจมีภาคผนวกเพื่อรายงานข้อมูลที่สำคัญประกอบการเขียนบทความ

หัวข้อสำคัญในบทความวิจัยเชิงคุณภาพ

บทความวิจัยเชิงคุณภาพที่จะลงตีพิมพ์ในวารสารควรประกอบด้วยหัวข้อสำคัญดังต่อไปนี้

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหาวิจัย หรือ ความน่า
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย
4. การประมวลเอกสาร หรือการทบทวนวรรณกรรม
5. แนวคิดนำ (Core concept) หรือประเด็นหลักของการวิจัย
6. วิธีการวิจัย และการรายงานความน่าเชื่อถือของข้อมูล ประกอบด้วยหัวข้อสำคัญดังนี้
 - 6.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาจมีมากกว่า 1 วิธี ตัวอย่างเช่น
 - 6.1.1 การศึกษาเอกสาร ควรรายงานข้อมูลที่สำคัญ เช่น แหล่งที่มาของเอกสาร ประเภทของเอกสาร (เช่น ปฐมภูมิ ทุติยภูมิ) เป็นต้น และควรรายงานสภาพบริบทของการศึกษาด้วย
 - 6.1.2 การสัมภาษณ์ ควรระบุว่าเป็นลักษณะใด เช่น การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การจัดเวทีสนทนาเป็นกลุ่ม เป็นต้น โดยระบุแนวประเด็นคำถามหลัก
 - 6.1.3 การสังเกต โดยการกลมกลืนเข้าไปสังเกต
 - 6.1.4 วิธีอื่นๆ เช่น การใช้แบบสำรวจ หรือแบบทดสอบอื่นๆ ควรระบุประเด็นหลักที่สำรวจหรือตรวจสอบ
 - 6.3 กลุ่มเป้าหมาย (Target group) และ ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key informants) ควรอธิบายวิธีการระบุกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ตลอดจนคุณสมบัติของกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ
 - 6.3 การตรวจสอบข้อมูลและการวิเคราะห์ ควรระบุและอธิบายวิธีการหรือเทคนิคในการตรวจสอบข้อมูล เช่น เทคนิค 3 เค้า , Phenomenological approach เป็นต้น
7. ผลการวิจัยที่สำคัญ พร้อมตาราง ภาพ และหรือแผนภูมิ
8. การอภิปรายผลการวิจัย
9. ข้อเสนอแนะการปฏิบัติ และ/หรือ ข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต
10. เอกสารอ้างอิง ตามรูปแบบ APA Style 6th edition
11. อาจมีภาคผนวกเพื่อรายงานข้อมูลที่สำคัญประกอบการเขียนบทความ